

**UCHWAŁA NR XXX/215/2016
RADY MIEJSKIEJ W DRAWSKU POMORSKIM**

z dnia 29 września 2016 r.

**zmieniającą uchwałę w sprawie przyjęcia Wieloletnich Sektorowych Programów
Operacyjnych**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) w związku z pkt VII ppkt III.9 załącznika do uchwały Nr XLIX/440/2014 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju gminy Drawsko Pomorskie na lata 2014-2020, Rada Miejska

w Drawsku Pomorskim uchwała, co następuje:

§ 1. Zmienia się uchwałę Nr LVI/519/2014 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 25 września 2014 r. w sprawie przyjęcia Wieloletnich Sektorowych Programów Operacyjnych, w której po załączniku nr 3 dodaje się załącznik nr 4 w brzmieniu, jak w załączniku

do niniejszych uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Drawsku
Pomorskim

Ireneusz Gendek

Załącznik do uchwały Nr XXX/215/2016
Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim
z dnia 29 września 2016 r.

**Wieloletni Strategiczny Program Operacyjny
gminy Drawsko Pomorskie
Plan działań gminy Drawsko Pomorskie
oparty na endogenicznych potencjałach obszaru tworzących produkty turystyczne.**

1. Diagnoza obszaru, zidentyfikowanie potencjałów endogenicznych z wykazaniem potencjału, który będzie rozwijany poprzez przedsięwzięcia tworzące produkt/produkty turystyczne.

Gmina Drawsko Pomorskie liczy około 16 tys. mieszkańców. Położona w południowo-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego na Pojezierzu Drawskim. Drawsko Pomorskie jest siedzibą powiatu drawskiego oraz gminy miejsko-wiejskiej Drawsko Pomorskie.

Zasoby kulturowe gminy. Aktywność osadnicza na terenie gminy Drawsko Pomorskie rozpoczęła się w środkowej i młodszej epoce kamienia. Najstarsze znaleziska pochodzą z epoki brązu. Wtedy to kształtowały się szlaki ludów wędrujących w poszukiwaniu dogodnych miejsc do osiedlenia. Teren obecnej gminy był często przemierzany jak i też ze względu na szczególnie korzystne uwarunkowania geograficzno – fizjograficzne stał się miejscem osiedlania pierwotnych ludów.

Na dziedzictwo kulturowe składają się liczne obiekty zabytkowe, umiejscowione na terenie całej gminy. Zabytki te można podzielić na trzy grupy: archeologiczne, nieruchome i ruchome.

Zabytki podlegają pełnej ochronie konserwatorskiej.

Turystyka nie jest zjawiskiem jednorodnym i w ramach jej definicji znajdują się m.in.: turystyka wypoczynkowa (np. agroturystyka, handlowa, morska, rozrywkowa), turystyka kwalifikowana (np. piesza, trekking, survival, żeglarska, nurkowa), turystyka poznawcza (np. przyrodnicza, geoturystyka, safari, etniczna, sentymentalna), turystyka zdrowotna (np. uzdrowska, medyczna), turystyka biznesowa (np. podróże służbowe, targowa, kongresowa, korporacyjna), turystyka religijna (np. pielgrzymka, turystyka miejsc kultu).

Wielkość ruchu turystycznego na lokalnym rynku drawskim jest efektem głównie ruchu wypoczynkowo-krajoznawczego, krajowego i zagranicznego. Szczególną rolę w turystyce drawskiej odgrywa turystyka jednodniowa. Na uwagę zasługuje tu często uczęszczany szlak kajakowy im. Ks. Karola Wojtyły. Kajakarze płynący tym szlakiem często zatrzymują się w Drawsku Pomorskim na kilka godzin. Drugim są turyści zagraniczni, głównie Niemcy, którzy uczestniczą w wycieczkach po całym Pomorzu i zatrzymują się w Drawsku Pomorskim.

Każde miasto chcące przyciągnąć większą liczbę turystów **musi posiadać wyraźnie identyfikowalne produkty turystyczne**. Mogą one stać się elementami rozpoznawalnymi w kraju, regionie, czy też na świecie i być wizytówką danego miasta. Wykształcone produkty, atrakcje turystyczne, stają się przedmiotami szerokiej promocji i korzystają z możliwości zdynamizowania ruchu turystycznego. W tabeli poniżej zestawiono atrakcje turystyczne gminy Drawsko Pomorskie, mogące stanowić atrakcje zarówno dla turystów indywidualnych jak i grup zorganizowanych.

W gminie działa jeden punkt informacji turystycznej. Dane dotyczące bazy turystycznej gminy funkcjonują na stronach internetowych www.drawsko.pl i www.it.drawsko.pl.

Na terenie gminy jest wiele różnorodnych szlaki turystycznych.

SZLAK PIESZY „JEZIOR DRAWSKICH” - Szlak przebiega wokół Drawska Pomorskiego zachodnią częścią Pojezierza Drawskiego przez wzgórza morenowe, doliny rzeczne, wzdłuż całego ciągu jezior, z których największe – jez. Lubie. Szlak można

pokonać rowerem, ale w miejscach niedostępnych lub trudno dostępnych należy skorzystać z proponowanych w tekście objazdów.

SZLAK PIESZY „IM. I WARSZAWSKIEJ DYWIZJI KAWALERII” - Trasa szlaku przebiega południowym skrajem Pojezierza Drawskiego. Wzdłuż jeziora Lubie i jeziora Busko w okolicy Żabinka, a za Wierzchowem przez lesiste tereny Równiny Wałeckiej.

szlak rowerowy „**WOKÓŁ JEZIORA LUBIE**” - Czerwony szlak rowerowy „**WOKÓŁ JEZIORA LUBIE**” zaczyna się i kończy w Drawsku Pomorskim i prowadzi w pewnym oddaleniu od linii brzegowej wokół jeziora Lubie, trzykrotnie przecina nurt rzeki Drawy. Pomimo pewnego oddalenia od linii brzegowej, jezioro możemy podziwiać z licznych wzniesień.

szlak rowerowy „**WZGÓRZA MORENY CZOŁOWEJ**” - Niebieski szlak rowerowy „**WZGÓRZA MORENY CZOŁOWEJ**” rozpoczyna się i kończy w Drawsku Pomorskim na placu przy informacji turystycznej (ul. Kolejowa 1). Podąża bardzo urozmaiconą trasą poprzez wspaniale ukształtowane przez lodowiec tereny Moreny Czołowej i Moreny Dennej, pełne wzniesień i pagórków, dolin i obszarów równinnych.

szlak rowerowy „**PARKI KRAJOBRAZOWE**” - Zielony szlak rowerowy „**PARKI KRAJOBRAZOWE**” rozpoczyna się w Drawsku Pomorskim na placu przy informacji turystycznej (ul. Kolejowa 1). Szlak wiedzie obrzeżami Poligonu Drawskiego, przez kompleksy leśne, wzgórze morenowe i doliny rzeczne, doprowadzając nas do Ińska,.

szlak rowerowy „**DOLINA RZEKI DRAWY**” - Żółty szlak rowerowy „**DOLINA RZEKI DRAWY**” zaczyna się i kończy w Drawsku Pomorskim na placu przy informacji turystycznej (ul. Kolejowa 1). Szlak wiedzie najpierw południowym a następnie północnym skrajem szerokiej doliny rzeki Drawy, dwukrotnie przecinając jej nurt.

Turystyczny szlak rowerowy „RZEKA BRZEŹNICKA WĘGORZA - WODOSPADY” - Czarny szlak rowerowy „**RZEKA BRZEŹNICKA WĘGORZA - WODOSPADY**” rozpoczyna się i kończy w Drawsku Pomorskim na placu przy informacji turystycznej (ul. Kolejowa 1). Podąża bardzo urozmaiconą trasą poprzez zachodnią część gminy Drawsko Pomorskie. Poprzez liczne doliny i wypiętrzenia terenu dociera do niesłychanie pięknej i głębokiej rynny, której dnem płynie rzeka Brzeźnicka Węgorza.

Turystyczny szlak rowerowy „**ŚCIEŻKI PRZYRODNICZE**” - Pomarańczowy szlak rowerowy „**ŚCIEŻKI PRZYRODNICZE**” zaczyna się i kończy w Drawsku Pomorskim na placu przy pomniku z czołgami. Szlak łączy wszystkie ścieżki przyrodniczo-edukacyjne w gminie Drawsko Pomorskie doprowadzając turystę do najciekawszych przyrodniczo miejsc w okolicach Drawska Pomorskiego.

DRAWA – SZLAK KAJAKOWY „IM. KS. KARDYNAŁA KAROLA WOJTYŁY”
Długość Drawy - 186 km; Długość odcinka w Gminie Drawsko Pomorskie - 47,5 km. 200 m za ujściem rzeki Kokny (gdzie wpływamy na teren Gminy Drawsko Pomorskie), na prawym wysokim brzegu, piękne, zagospodarowane pole biwakowe. Dalej rzeka zwięża się. Meandruje wśród łąk.

Szlak Konny **POJEZIERZA DRAWSKIEGO**

Szlak konny Pojezierza Drawskiego rozpoczyna się w dzielnicy **ŁOBZA** - Świętoborzec, a kończy w **BIAŁYM BORZE**. Długość całego szlaku wynosi 186,4 km. Przemierza z zachodu na wschód, niezwykle zróżnicowany połodowcowy obszar Pojezierza Drawskiego, nasycony wzniesieniami moreny czołowej, poprzecinany licznymi dolinami rzek, strumieniami i jeziorami.

Przez gminę Drawsko Pomorskie przebiegają także dwa szlaki o znaczeniu międzynarodowym i międzyregionalnym: Trasa Tysiąca jezior oraz Szlak Greenway - Naszyjnik Północy.

Gmina Drawsko Pomorskie przez wiele lat posiadała miano gminy turystycznej. Sama w sobie była atrakcją turystyczną lecz nie zapewniała odpowiedniej ilości rozrywek osobom odwiedzających gminę.

Wraz ze zmianą świadomego postrzegania turystyki, jako sektora rozwojowego, nie podążyła w wystarczającym stopniu działania organizacyjne i inwestycyjne. Wobec tego gmina posiada szereg atrakcji turystycznych wynikających z jego cech immanentnie związanych z historią i położeniem (w tym przyrodą) oraz niewiele wytworzonych w toku celowych działań. Widoczna jest zwłaszcza atomizacja środowiska związanego ze drawską gospodarką turystyczną, które nie podejmuje prawie żadnych wspólnych działań zmierzających do stworzenia i wypromowania konkretnych atrakcji i kompletnych „pakietów” turystycznych.

Analizując zasoby endogeniczne w postaci wód (jezior, rzeki), zróżnicowania krajobrazowego, potencjału kulturowego (obiekty zabytkowe i muzea) łatwo zauważyć, że posiada ona duży potencjał, który nie był dotychczasowo wystarczająco wykorzystany. Sukces w zakresie budowy silnego wizerunkowo i rozpoznawalnego produktu turystycznego musi opierać się na połączeniu wszystkich zasobów celem zapewnienia turystom wielopłaszczyznowych atrakcji. Połączenie turystyki rowerowej, kajakowej z możliwością zwiedzania zabytków i wprowadzaniem nowych technologii to działania planowane celem uatrakcyjnienia oferty turystycznej.

Stąd też tak ważne wydaje się przezwyciężenie barier wskazanych we wcześniejszej części diagnozy. Część z nich to działania niskonakładowe, które wymagają zaangażowania, decyzyjności i kooperacji pomiędzy podmiotami turystycznymi.

Najczęściej brakuje siły inicjującej, które nadać mogą działaniom odpowiednią dynamikę. Ten także istotny element rozpoczynający działania („koło zamachowe”) musi zostać odnaleziony, bowiem potencjał turystyczny Gminy Drawsko Pomorskie wart jest wykorzystania.

2. Odniesienie do dokumentu „Polityka Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego w sektorze turystyki” oraz dokumentów strategicznych gminy.

Założenia wielopłaszczyznowego rozwoju turystyki w gminie Drawsko Pomorskie wpisują się w strategię gminy Drawsko Pomorskie i Politykę Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego w sektorze turystyki.

Celem strategicznym gminy Drawsko Pomorskie jest wykreowanie lokalnych produktów w oparciu o zasoby gminy. Do zasobów (produktów) tych należą:

- 1) szlaki kajakowe,
- 2) szlaki, ścieżki rowerowe,
- 3) rozwój turystyki poznawczej i kulturowej w szczególności produktu kulturowego opartego o historyczną rekonstrukcję miejsca i czasu.

Proces realizacji planu działań gminy Drawsko Pomorskie opartego na endogenicznych potencjałach obszaru tworzących produkty turystyczne obejmuje wszystkich, którzy mieszkają czy prowadzą swoją działalność na terenie gminy. Założeniem realizacji przedsięwzięć ukierunkowana jest na zrównoważony rozwój gospodarki turystycznej generujący miejsca pracy. obecnie turystyka kajakowa i rowerowa staje się silnie rozwijającą gałęzią turystyki. Wskazane jest inwestowanie w zaplecze infrastrukturalne dla ich rozwoju. Zasadnym jest inwestowanie w miejsca do wodowania kajaków, wiaty, oznakowanie szlaków kajakowych i rowerowych. W dzisiejszych czasach infrastruktura ściśle związana z daną gałęzią turystyki jest niewystarczająca. Koniecznym jest więc realizacja przedsięwzięć wykorzystujących inne zasoby endogeniczne obszaru, tak aby uatrakcyjnić pobyt i zaspokoić gusta turystów w różnym wieku i o różnych zainteresowaniach i znalezienie powiązań między poszczególnymi zasobami gminy. Nie bez znaczenia dla rozwoju turystyki jest wykorzystanie zasobów kulturowych i historycznych oraz nowoczesnych technologii w przyjaznej dla każdego wersji.

3. Lista działań zaplanowanych do realizacji oraz ich powiązań pomiędzy sobą, jak również uzasadnienie ich wpływu na wykorzystanie wskazanego endogenicznego potencjału.

W zakresie inwestycji w szlaki kajakowe planuje się:

- 1) wykonanie oznakowania szlaków,
- 2) ustawienie tablic informacyjnych,
- 3) zagospodarowanie miejsc służących do wodowania kajaków
- 4) budowę miejsc rekreacji i odpoczynku dla kajakarzy.

W zakresie inwestycji w szlaki, ścieżki rowerowe:

- 1) wykonanie oznakowania nowych szlaków,
- 2) budowę nowych, odrębnych ścieżek rowerowych wzdłuż dróg o dużym natężeniu ruchu samochodowego,

W zakresie inwestycji w turystykę poznawczą i kulturową:

- 1) inwestycje w obiekty zabytkowe,
- 2) utworzenie muzeum,

Do zadań łączących wszystkie zasoby należą:

- 1) wydawanie folderów, map i publikacji,
- 2) promocja produktów turystycznych na targach i w internecie,
- 3) budowa infrastruktury kajakowej wzdłuż rzeki Drawy wraz z oznakowaniem szlaku,
- 4) realizacja projektu przebudowy magazynu solnego i utworzenie w nim muzeum regionalnego wraz opracowaniem i udostępnieniem gry terenowej na smartfony.

Zróżnicowanie krajobrazowe Pojezierza Drawskiego, możliwość uprawiania turystyki aktywnej min. turystyki rowerowej, pieszej czy kajakowej. Potencjał wynikający ze środowiska naturalnego w połączeniu z potencjałem kulturowym są unikatowymi walorami antropogenicznymi. Na walory antropogeniczne kulturowe składają się wszelkiego rodzaju miejsca i obiekty zabytkowe, muzea dysponujące zbiorami o szczególnym znaczeniu lub świadczącymi o unikatowej historii i cechach kultury regionu, wydarzenia i imprezy kulturalne, a także tradycje, obyczajowość i folklor świadczące o żywych korzeniach kultury lokalnej.

Połączenie wykorzystania zasobów endogenicznych w grupy projektów i wzbogacenie ich o wykorzystanie nowych technologii przyniesie najlepsze efekty dla gminy Drawsko Pomorskie i jej partnerów.

Realizacja projektów (przedsięwzięć) które łączą wykorzystanie zasobów kulturowych – historycznych oraz nowoczesne technologie jest innowacyjnym podejściem do turysty. Ma to na celu zapewnienie atrakcji osobom w każdym wieku i o różnych zainteresowaniach. Daje także możliwość aktywnego spędzania czasu niezależnie od warunków pogodowych oraz realizację usług na najwyższym poziomie. Pełne wykorzystanie lokalnych zasobów endogenicznych obszaru pozwala także na lepsze promowanie usług wśród turystów.

Uzasadnienie

Zgodnie pkt 9 w rozdziale VII załącznika do uchwały Nr XLIX/440/2014 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 27 marca 2014 r. w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju gminy Drawsko Pomorskie na lata 2014-2020 Rada Miejska winna przyjąć uchwałą wykaz zatwierdzonych przez Burmistrza Drawska Pomorskiego Wieloletnich Sektorowych Programów Operacyjnych. Programy są jedynie małym uszczegółowieniem celów operacyjnych, które zostały zawarte w strategii . Programy zostały przejęte uchwałą Nr LVI/519/2014 Rady Miejskiej w Drawsku Pomorskim z dnia 25 września 2014 r. Proponowana zmiana uchwały dodaje jeden program operacyjny, służący realizacji celu 3 Strategii *Wykreowanie lokalnych produktów w oparciu o zasoby gminy*. Wydzielenie odrębnego programu jest niezbędne ze względu na fakt ubiegania się o dofinansowanie projektu „Przebudowa magazynu solnego i utworzenie w nim muzeum regionalnego” ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020, gdzie jest on obowiązkowym załącznikiem do wniosku o dofinansowanie.